

pria; nam subsistere in genere, est præcise naturam existere totaliter, seu habere complementum ultimum, ac terminum sui esse, qui haberi potest vel a re ipsa, vel ab altero conjuncto. Hinc

R. 2°. D. Subsistere absolute, est stare per se, h. e. stare vi propria et ex sufficientia propria, et esse se ipso ultimo completum C. subsistere denominative ab altero, cui unitur, est stare per se modo dicto N.

Ad prob. 2^{am}. R. N. ass. Disparitas est, quod existentia præcise importet positionem rei extra causas, quæ proin necessario semper est, quamdiu res est: at subsistentia notat solummodo certum existendi modum, scilicet complete, totaliter; qui non necessario est a re ipsa, si natura unitur alteri supposito. Hæc similiaque plura commodius tractabuntur per decursum in suis locis.

147. Obj. IV. Incarnatio, qualis a Christianis creditur, summe Deum dedecet; ergo huic impossibilis est; positiva enim dedecentia alicujus in Deo impossibilitatem arguit. Prob. A. Dedecet Deum adeo deprimere majestatem suam, ut in Incarnatione; qua, dicente Paulo ad Philipp. 2. *semetipsum exinanivit formam servi accipiens*; ac teste eod. 2. Cor. 5. *Eum, qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum fecit*. Ad Gal. 3. *Factus pro nobis maledictum*. Item: sicut dedecet Deum, assumere naturam peccato vel infectam, vel inficiendam peccato; ita quoque dedecet assumere passibilem et morituram, ut verum sit dicere: *Deum pati, Deum mori*. En cur dixerit Paulus: *Prædicamus Jesum, et hunc crucifixum, Judæis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam*. At

R. N. A. Ad prob. 1^{am}. D. Dedecet Deum ita deprimere majestatem suam in se ipsa et vere, cum amissione perfectionis alicujus C. tantum secundum apparentiam, majestatem solum propter altissimos fines occultando sub humanitate; unde major divina gloria, et magis divinæ perfectiones relucere N. Sic exinanivit se, quia se communicavit hypostatice humanitati, quæ comparatione Dei est quasi nihil, et quia sic apparuit homo, et quasi esset peccator, qui innocentissimus erat et verus Deus. Sic dicitur fecisse pro nobis peccatum, factus maledictum metonymice, et sensus est: fecisse pro nobis hostiam peccati, aut quia ipse, pro nobis ob peccatum maledicto subjectis, factus est hostia.

Ad prob. 2^{am}. R. Est disparitas, quia peccatum est malum morale, quod divinæ sanctitati adversatur: pati vero et mori ratione naturæ assumptæ, non est malum morale, sed physicum, quod ob varios fines Deus velle potest.

Igitur *incarnari* Deum, non fuit *deprimere*, vel amittere perfectionem majestatis suæ, sed occultare ad altiores suos fines ostendendos. Quin Incarnatio illa Deo adeo non adversatur, ut vere conveniens, h. e. consentanea fuerit ejusdem inclinationi et perfectionibus, quæ ex illa magis relucere, ipsumque creaturis magis æstimabilem, laudabilem, et amabilem reddunt. Sic

1°. Conveniens est summæ ejus bonitati; sicut enim bono non repugnat, sed convenit ejus communicatio, ita bono summo communicatio summa; sed hæc per Incarnationem fit.

2°. Maxime conveniens est *amori Dei*; hujus enim proprium est se con-

jungere cum re amata: at maxima est illa conjunctio, per quam Deus fit homo; hinc Joan. 3. dicitur: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret*.

3°. Ejus summæ misericordiæ, cum tali modo nos redemerit, ut proin Incarnatio a Paulo 1. ad Tim. 3. dicatur, *magnum pietatis Sacramentum*.

4°. Simul etiam *justitiæ*, quam ostendere et manifestare magis non poterat, quam peccata nostra expiando in proprio Filio. *Neque dicas*: id ipsum repugnare divinæ justitiæ, ab innocente satisfactionem exigere. Nam

R. Hoc repugnat, si innocens sponte sua factus est fidejussor, et causam nocentis, satisfacere non potentis, libere ultro susceperit N. secus C. Verum Dei Filius *oblatus est, quia ipse voluit*. Is. 53.

5°. *Omnipotentiæ*, quæ ex admirabili utriusque naturæ divinæ et humanæ, in una persona conjunctione relucet. *Sapientiæ*, quæ modum invenit naturas a se invicem adeo remotas uniendo.

6°. *Specialis* etiam ratio *congruitatis* erat, Verbum potius incarnari, quam aliam ex personis divinis; cum enim per Verbum omnia facta fuerint, conveniebat specialiter, ut per illud omnia repararentur; et quia per Incarnationem homines adoptandi erant in filios Dei, ut ait Apost. ad Gal. 4. *misit Deus Filium suum... ut adoptionem filiorum reciperemus*, conveniens erat, ut Filius Dei naturalis incarnaretur, et ita fieret *primogenitus in multis fratribus*, ut ait Apost. ad Rom. 8.

Si dicas: Si ita conveniens fuerit Deo Incarnatio; ergo ei necessaria fuit, maleque fecit tam diu differendo.

R. N. *utramque seq.* Convenientia enim hæc in Deo præcise est convenientia honestatis et decentiæ, vi cujus non solum non repugnat fieri aliquid a Deo, aut eum dedecet; sed quæ præcise sonat esse consentaneum et conforme Deo, ad manifestandas peculiare perfectiones suas. Sic Deo conveniens fuit mundi creatio, quin dedeceret creationis omissio. Hinc convenientia illa non fuit positiva in Deo hoc sensu, quod ei novam rationem boni, delectabilis, utilis afferret, quomodo conveniens naturæ humanæ fuit, cui maxima inde bona, quibus carebat, et quibus perfectior evasit, accesserunt; Deus in se summe felix et affluens, nullo extra se bono reddi beatior potest; sed solum eo sensu positiva fuit, quo ante dictum.

ARTICULUS II.

GENEALOGIA CHRISTI A CAVILLIS ET ANTILOGIS TUM GENTILIUM, TUM DEISTARUM, AC CÆTERORUM RELIGIONIS REVELATÆ HOC ÆVO HOSTIUM VINDICATUR.

Tria hic in controversiam veniunt: 1um. an Christus vere *ex Davidis stirpe*, secundum generationem humanam, *descenderit*; hinc enim religionis Christianæ veritas maxime pendet; Christum enim, verum Messiam, de tribu Juda, et quidem ex Davidis stirpe futurum, Prophetæ omnes prænantiant. 2um. Quomodo conciliari possint Matthæus et Lucas, quorum prior c. 1. v. 6. Christi genealogiam a Davide ducit per Salomonem: *David autem genuit Salomon ex ea, quæ fuit Uriæ; Salomon autem genuit Roboam, etc.* Lucas vero c. 3. eandem ordine retrogrado ducit ad Davidem per Nathanem,

alterum Salomonis fratrem ac Davidis filium, v. 31. *Qui fuit Mathata, qui fuit Nathan, qui fuit David.* Deinde præterquam, quod in progenitoribus Christi appareat quædam discrepantia, Matthæus Jacob Josepho patrem assignat: *Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ*: Lucas vero Josepho patrem tribuere videtur *Heli, scribens: Joseph, qui fuit Heli, qui fuit Mathat.* 3um. Quomodo duo Evangelistæ iidem in genealogia Christi concordent cum veteris Testamenti historia?

Christum ex Davidis stirpe non descendere: Matthæum et Lucam tam sibi invicem, quam historiæ Testamenti veteris aperte contradicere, olim Julianus Augustus Apostata, Porphyrius, aliique affirmabant, quos hodie sequuntur ea in re unanimes, Deistæ, Naturalistæ, Indifferentistæ; verbo: omnes religionis revelatæ ac Christianæ hostes. Contra quos

148. *Dico I.* Jesus Christus Dominus noster ex stirpe David, secundum naturam humanam, progenitus est.

Prob. S. Matthæus continuo in fronte sui Evangelii ponit c. 1. *Liber generationis Jesu Christi filii David, filii Abraham*; at si Christus revera non fuisset oriundus ex stirpe David, nec sacer Evangelista tam confidenter id scripsisset; nec, si etiam scripsisset, siluissent Judæi: primum; quia cum in Judæorum gratiam suam conscripserit Evangelium, omnem sibi apud hos fidem præcidisset statim initio Evangelii sui: alterum; quia Hebræi cautissimi et diligentissimi erant in notandis servandisque genealogiis, eorum maxime, qui ex tribu Juda et stirpe David, ex qua proditurum Messiam noverant; et ex tribu Levi, ne sacerdotium quisquam ab ea tribu alienus invaderet. Unde et Josephus Lib. 1. contra Appionem Judæos præ cæteris nationibus in hoc exactos plurimum laudat. Attamen Judæorum nemo unquam S. Evangelistæ propterea est obloqui ausus. Sed nec ipsi Christo, licet Matth. 22. v. 42. non obscure, sicut sæpe alibi, filium Davidis se declararet. Cumque hoc idem de Jesu prædicarent turbæ; testaretur et Lucas c. 1., asseverarent Apostoli ad Rom. 1. v. 13., item ad Rom. 15. v. 12. et in Actib. Apost., nemine unquam contradicente, quamvis Judæi, aliique Christi hostes nullam omitterent occasionem eorum dicta cavillandi; sequitur, eos pro comperto habuisse, Jesum ex Davidis stirpe satum fuisse.

Confirm. Cum Christus se Messiam esse sæpè diceret, non potuissent Judæi melius eum falsi convincere, quam dicendo, eum de stirpe David non esse; ex hac enim Messiam futurum, certo ex Prophetis tenebant; nullus tamen unquam id ausus fuit.

149. *Obj. I.* Ut constaret ex Evangeliiis, Christum de stirpe David progenitum esse, constare deberet ex iisdem, B. Virginem Mariam, Christi matrem, de tribu Juda et de prosapia David ortam esse: atqui hoc non constat; quia Matthæus et Lucas genealogiam Jesu tantum per Josephum contextunt; qui tantum erat putativus pater et adscititius.

II. Maria Jesu mater Luc. 1. 36. dicitur cognata Elisabeth, quæ erat de filiabus Aaron, sive hujus posteris; Aaron vero nepos Levi fuit, et proin de tribu Levi, 1. Paral. 6. 3. ergo et Maria de stirpe levitica fuit. *Prob. cons.* Nam vi legis Num. 36. 7. cautum Israelitis erat, ne, quam quis vellet, ad conjugii contubernium assumeret ex quaque tribu; sed omnes viri ducent

uxores de tribu et cognatione sua, et cunctæ feminae de eadem tribu maritos accipient; ergo si Elisabeth cognata Mariæ de filiabus Aaron, uxor Zachariæ sacerdotis de tribu Levi fuit, idem de Maria dicendum videtur.

III. Si Maria, Jesu mater, de tribu Juda, deque domo David genus traxerit; cur Evangelistæ genus Christi non per illam recensent?

IV. Non pauci SS. Patrum et scriptorum volunt, Lucam adornasse genealogiam Christi per lineam Nathanis sacerdotis; qui filius naturalis Uriæ sacerdotis fuerit, sed postea a Davide adoptatus post initum cum Bethsabea Uriæ uxore conjugium.

R. Ad 1um. N. min. Cum enim Matthæus et Lucas initio historiæ suæ Jesum prædicent *filium David*; item constanter Apost. cit. et ad Gal. 4. et simul ambo Evangelistæ diserte protestentur, Josephum Jesu, utpote de Spiritu sancto concepti, verum genitorem non esse; consequens est, Mariam de tribu Juda, deque domo David prognatam fuisse; quia secus, Jesum nulla ratione *filium David* appellare potuissent. Deinde Lucam quidem genealogiam Christi texisse per Josephum infra negabimus.

Ad 2um. N. Cons. Ad prob. iterum N. Cons. Lex enim illa Num. 36. illas duntaxat virgines spectat, quæ, prolis masculæ defectu, ex asse hæredes erant; non alias. Hoc clare indicat ratio legi subjecta: *Ut hæreditas permaneat in familiis, nec sibi misceantur tribus*; et clarius textus hebraicus: *Omnis ideo filia possidens hæreditatem de tribubus filiorum Israel, alicui de familia tribus patris sui erit in uxorem.* Proin filia non hæres poterat extra tribum suam, cui vellet, nubere. Sic ergo potuit fieri, inquit S. THOM. 3. p. q. 31. a. 2. ad 2um. ex GREG. NAZIANZ. carm. 39. de geneal. Christi. v. 44. et seqq. et ex S. AUGUSTINO contr. Faust. L. 23. c. 9. *ut pater Elisabeth uxorem habuerit de stirpe David, ratione cujus B. V. Maria de stirpe David, esset Elisabeth cognata. Vel potius e converso, quod pater B. Mariæ de stirpe David existens, uxorem habuerit de stirpe Aaron, ut nihilominus semper B. V. Maria verum germen esset et tribus Juda, et stirpis Davidicæ; et Christus, etiam posteriori casu, vere de tribu Juda esset, quod exigit Paulus, Hebr. 7. v. 14. Manifestum est, quod ex Juda ortus sit Dominus noster; in qua tribu nihil de sacerdotibus Moyses locutus est; ad hoc enim sufficit, si modo Joachim pater B. V. de hac tribu fuerit.*

Rectius argumentum illud adversariorum pro nostra applicatur parte, nam sic illud invertere licet: vi legis cit. Num. 36. cautum Israelitis erat, ne, quam quis vellet, ex quaque tribu assumeret in conjugii contubernium; ergo cum B. V. Maria desponsata esset Josepho, isque de domo David ac proin de tribu Juda esset, ut ait Luc. cap. 2. v. 4. occasione edicti Cæsaris Augusti: *Ascendit autem et Joseph a Galilæa de civitate Nazareth, in Judæam in civitatem David, quæ vocatur Bethlehem; eo quod esset de domo et familia David*; etiam B. V. Maria erat; præsertim, quod unica dicatur fuisse proles, cum nihil unquam de aliquo ejus fratre sit proditum, sicque vi legis cit. Josepho, ceu cognato, nupserit.

Ad 3um. R. Quia id necesse non erat, sed satis indirecte Matthæus genus Mariæ prodidit, dum dixit desponsatam Josepho, cujus genus directe recenset; cum enim B. V. Maria unica parentum Joachimi et Annæ proles esset, ut modo dictum, et probat ex SS. Patribus BARONIUS in Appar., ac saltem nullus ejusdem frater, imo nec soror assignari potuerit; ac tamen S. Josepho nu-

psertit de domo David, signum est, Josephum cognatum fuisse B. Virginis; quia in tali casu nubere cognato præcipiebat lex, ac vere Josephum cognatum fuisse ostendit EUSEB. Hist. Eccl. L. 1. c. 7., sequitur per se etiam B. Virginem de domo David fuisse. Lucas vero genealogiam Christi per Josephum non recenset, sed per progenitores B. Virginis, ut dicemus.

Neque dicas: B. V. Maria utpote summe pauper hæreditate carebat; ergo illa lex cit. ipsam non stringebat, ut Josepho ceu cognato hæreditatis causa nuberet. Nam

R. N. A. Contrarium enim tradit EPIPHAN. hæc. 78. n. 7. *Beata Virgo*, inquit, *Josepho tradita est, quo illam jura hæreditatis, quam possidebat, adegerant.* Esto igitur, beatissimæ Virginis hæreditas adeo ampla non fuerit, hæreditatem tamen aliquam possedit; quidquid imprudenter Lutherus effutiat in Comm. super *Magnificat*, eam adeo egenam et vilem describens, ut nec filia Annæ et Caiphæ Pontificum eam habere ancillam dignatæ sint.

Ad 4^{am}. Opinio illa Patrum et scriptorum probabilis non est: 1°. enim cum Apostolo Hebr. 7. supra cit. conciliari nequit. 2°. Urias nequidem Israelita fuit, sed Hethæus ex genere Chanaan; qualem constanter Scriptura pronuntiat, 2. Reg. 11. v. 4. 6., etc. ergo sacerdos esse non poterat, cum nequidem ulli Israelitæ, extra tribum Levi, aspirare liceret ad sacerdotium. 3°. Nathan, per quem Lucas in genealogia Christum ad Davidem refert, non fuit naturalis Uriæ filius postea a Davide adoptatus; sed filius naturalis Davidis et proprius, ex Bethsabea genitus post Uriæ mortem et initum cum hac conjugium, ut constat ex 1. Paral. 3: 5. David in Jerusalem nati sunt filii Simmaa, et Sobab, et Nathan, et Salomon, quatuor de Bethsabea.

150. Dico II. Evangelistæ S. Matthæus et S. Lucas in Christi genealogia 1°. non repugnant sibi invicem; 2°. nec veteris Testamenti historiæ. Pars posterior commodius constabit ipsa solutione objectionum. Igitur

Pars 1^a. ostenditur I. S. Matthæus enim genealogiam edidit Joseph, cujus pater naturalis fuit Jacob; hoc enim vox genuit sonat: *Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ*; sicque directe Josephum de Davidis stirpe demonstrans, indirecte et Mariam, verum Davidis germen ostendit, et simul Christum de Maria natum ejusdem esse cum matre stirpis prodidit juxta num. præc. E contra Lucas genealogiam Christi, non indirecte per Josephum, sed directe per veros Christi progenitores, quos secundum lineam maternam habuit, contexit. Jam vero, sive quod non esset consuetudo Hebræorum, ut aliis placet, genealogias texere per feminas; sive quod S. Lucas aliunde patrem Christi naturalem, utpote de Spiritu sancto concepti, referre non posset, ideo gradum fecit a nepote ad avum, a Christo ad Heli, Mariæ patrem.

Unde 1°. quando inquit: *Jesus erat incipiens quasi annorum triginta, ut putabatur filius Joseph, qui fuit Heli*, relativum qui non refertur ad Joseph, sed ad Christum, et sensus est: Christus, putabatur esse filius Joseph, sed qui fuit Heli, id est, nepos Joachimi, patris Mariæ Christi matris; Heli enim, ut notat CALMET in Dictionar. S. Scripturæ, Eliacim, Joachim videntur esse synonyma; nam Heli per apocopen idem est, qui Eliacim et Joachim; sic Eliacim Pontifex, Judith. 4. vocatur Joachim, Judith. 15. et sicut Jehova vel Ja in Joachim est nomen Dei; sic et El est nomen Dei in Eliacim, sicque

proin utrumque nomen per apocopen idem est, quod Heli. Alii utroque nomine patrem Mariæ compellatum volunt, vel fuisse binominem, primo Heli, quod exprimit Lucas; deinde Joachim, quo vulgariter appellatur a Christianis; hoc nomen ab his verosimiliter obtinuit, ob Mariam filiam, futuram Dei matrem; Joachim enim ex etymologia nominis est præparatio Dei. Nec rara sunt in S. Scripturis exempla: plura eidem successu temporis ob singulare factum aliquod fuisse data nomina; sic pater Davidis dictus primo Jesse postea assumpsit nomen Isai in nuptiis cum conjugue; et quid mirum, si Heli ob filiam Mariam, Dei matrem, dictus simul Joachim?

2°. Hinc patet, cur Matthæus genealogiam ducat a Salomone; e contra Lucas ordine retrogrado Christum ad Davidem referat per Nathanem; Joseph enim, per cujus genealogiam S. Matthæus indirecte ostendere volebat, Christum esse Davidis filium, vere linea recta descendit ex Salomone. S. Lucas vero Christum per Nathanem, alterum Davidis ex Bethsabea filium et Salomonis germanum fratrem, ad Davidem refert; quia genealogiam Christi directe adornat ascendendo per Christi avum, virginæ ejus matris patrem, scilicet Heli, qui linea recta ex Davide descendebat per Nathanem.

151. II. Paulo aliter CORNELIUS A LAPIDE Comment. in Luc. c. 3. utrumque Evangelistam conciliat. Juxta hunc S. Matthæus dum textit Josephi genealogiam, simul B. Virginis ejusque filii Christi per Annam, Mariæ matrem et Christi aviam textit, et sic ostendit Christum naturaliter a Davide, non solum per Heli et Nathanem, sed etiam per Salomonem descendere; nam, inquit ex auctoribus ibi relatis, tempore Christi notissimum fuisse, quod Mathan, de quo Matthæus, communis fuerit avus Josephi et Mariæ; Mathan enim 1°. genuit Sobe, quæ fuit mater Elisabeth, uxoris Zachariæ et matris S. Joannis Baptistæ. 2°. Jacob, qui genuit Joseph virum Mariæ, de qua natus est Jesus. 3°. Annam, quæ nupsit Heli, sive Joachim, ex quibus Maria Christi mater progenita. Quare dum unius genealogia describitur, ut Josephi, etiam alterius, B. V. et sic Christi describitur. Quia sic ergo B. Virgo per Annam matrem suam naturaliter per Mathan et Salomonem descendebat ex Davide, simul hoc ipso ostendit, etiam Christum Mariæ filium, secundum carnem ex Davide per Salomonem descendere. Cum ergo Matthæus sic genealogiam Christi texisset per Annam ejus aviam usque ad Salomonem et Davidem; Lucas eandem texere voluit per Heli Mariæ patrem usque ad Nathanem et Davidem, ut ostenderet, duplici titulo Jesum fuisse Davidis filium. Operæ pretium duxi ipsam genealogiæ Christi tabulam subjicere.

DAVID

ex quo geniti

SALOMON	NATHAN
ROBOAM	MATHATA
ABIA	MENNA
JOSAPHAT, etc.	MELEA, etc.
ELEAZAR	LEVI
MATHAN	MATHAT

ex quo geniti

SOBE	JACOB, ANNA, quæ nupsit HELI, sive Joachimo
quæ genuit	ex
ELISABETH	quo
uxorem Zachariæ	geniti
et matrem	
JOANNIS BAPTISTÆ.	

Cleophas, vel Alphæus, JOSEPH, cujus uxor
cujus uxor Maria, ex
quibus geniti

MARIA
mater
JESU CHRISTI.

Salome	Maria	Jacobus Minor	Joses,	Judas	Simon
uxor Zebedæi,	Matth.	frater domini	seu Joseph	Apost.	Marc.
ex quibus ge-	28. v. 1.	dictus Alphæi	Matth.	cogno-	6. qui
niti Jacobus		primus Episcop.	27. Marc.	mine	succes-
Major Apost. et		Hierosol. Actor.	15.	Thad-	sit Ja-
Joannes Evan-		1. 13. Marc. 15.		dæus.	cobo fra-
gelista.		10. Gal. 1.			tri suo in
					Episc.
					Hieros.

Ex hac tabula perspicitur, B. Virginem per matrem S. Annam descendere per Mathan ex Salomone æque, ac descendit Joseph; per patrem vero Heli sive Joachim descendere ex Nathan. Rursus ex ea intelligitur, S. Annam fuisse sororem Jacob, et amitam Joseph, ideoque B. Virginem, per matrem Annam, et Josephum per patrem Jacob habere avum communem Mathan, eosdemque cæteros proavos usque ad Salomonem et Davidem; igitur Matthæum, dum textit genealogiam Josephi per Jacob et Mathan, texere quoque genealogiam Mariæ et Christi, qui per matrem et aviam Annam recta descendit ex Mathan, et cæteris usque ad Salomonem; et sic denique Christum tam per patrem, quam per matrem descendere ex Davide, quod ostendere Evangelistarum scopus fuit.

132. Fundamenta hujus opinionis sunt 1°. magna auctoritas plurimorum et doctissimorum virorum, quos refert CORNELIUS A LAP. hic; inter quos et S. HIPPOLYTUS Episcopus Portuensis et Martyr, apud Nicephorum L. 2. c. 3. Mathan dat duas filias, *Sobe*, matrem S. Elisabeth, ex qua natus S. Joannes Baptista, et *Annam*, matrem B. Virginis, ex qua natus est Jesus. 2°. Quia Lucam texere genealogiam Christi per hujus avum et patrem B. Virginis, teste CORNELIO A LAP. communis est Doctorum sententia, quos tum hic, tum SUAREZ magno numero citat, et sequitur 3. p. q. 27. Disp. 3.; ergo dicendum est, genealogiam Matthæi texti per S. Annam, eamque fuisse filiam Mathan; alioquin avi, abavique omnes, quos recenset Matthæus, ad Joseph tantum pertinebunt, nihil vero ad B. Virginem et Christum; cum tamen Matthæus statim initio dicat: *Liber generationis Jesu Christi*. 3°. Plurimorum Patrum S. AMBROS. L. 3. in Lucam, S. HIERON., THEODORET. in cap. 22. Jerem., S. BERNARDI in illud: *Signum magnum*, etc. tum Doctorum cum Suarez sententia est, B. Virginem et Christum ex *regibus* traxisse genus, adeoque non solo Davide, sed etiam Salomone, etc.

Hinc jam liquet, hunc secundum Evangelistas conciliandi modum præcellere adhuc priori; quod si tamen hic præplacere, revera concedi oportebit, Christum ejusque virgineam matrem ex Davide per solum Nathanem genus trahere juxta Lucam, ac dicere, S. Matthæo solum propositum fuisse, ostendere, non quomodo B. Virgo et Christus naturaliter per *Salomonem* descendant ex Davide sed quomodo Christus sit filius David, ob Mariam desponsatam Joseph, juxta dicta n. 149. Resp. 1. ad 3um. Eligat lector ex duabus his sententiis quam volet; in quem finem objectiones contra utramque subjicio.

133. *Obj. I. cont. sentent. 1^{am}*. Gratis asseritur, idem esse Eliacim, Joachim, Heli; aut patrem B. Virginis binominem fuisse. 2°. Immerito relativum *qui* trahitur ad Jesum, cum referri debeat, more suo, ad id, quod vicinius est, adeoque ad Josephum; de quo proinde cum dicat Lucas, *qui fuit Heli*, intelligi debet filius *legalis*; nam *naturalis* filius erat Jacobi. 3°. Deus promiserat Davidi Christum ex eo per Salomonem descendurum esse, 2. Reg. 7. 12., Ps. 88. 37. Sed in dato systemate non descendisset per Salomonem.

R. Ad 1um. N. A. Patet ex ratione et exemplis allatis, quorum adhuc plura Scriptura suppeditat; dum e contra, qui Julii Africani systema sequuntur, Josephum fuisse filium legalem Heli, ne unicum ex tota Scriptura exemplum promere possunt genealogiæ legalis.

Ad 2um. R. N. ass. Ad rat. D. Si id, quod vicinius, habeat se tantum per modum parenthesis interjectæ N. secus T. Hæc vero, *ut putabatur Joseph*, sunt interjecta per parenthesin; ad hæc vero sequens relativum referri non solet; sed ad id, quod parenthesin præcedit, quodque eo casu proin est vicinius, sicque apud Lucam est *Jesus*. Deinde relativum, *qui*, non semper ad id, quod vicinius est, sed non raro ad principalius, licet remotius, refertur. Habe exemplum, Gen. 29. 22. *Et vespere Liam filiam suam introduxit ad eum, scilicet Laban ad Jacob, dans ancillam filie, Zelpham nomine. Ad quam cum ex more Jacob fuisset ingressus*, etc. Ubi relativum *quam* non ad nomen vici-

nus, *Zelpham*; sed ad principalius, utpote orationis velut fundamentum, licet remotius pertinet, ad *Liam* inquam.

Ad 3um. R. N. Hoc enim ex cit. loc. non evincitur; nam quoad primum, in sensu litterali sermonem esse de *Salomone*, verba indicant: *ipse edificabit domum nomini meo*; additur quidem: *et stabiliam thronum regni ejus usque in sempiternum*; sed hæc: *in sempiternum*, juxta dicta n. 82. non respiciunt semper omnia futura tempora, sed sæpe determinatam epocham, et tempus vitæ, sicque hic *Salomoni* regnum stabile ad dies vitæ ejus promittitur; ut amplius patet ex sequentibus: *qui*, scilicet *Salomon*, nam in *Christum* hæc cadere non possunt, *si inique aliquid gesserit; arguam eum in virga virorum*, etc. Quæ singula in *Salomone* impleta sunt. Ad alterum textum eadem est responsio.

154. Obj. II. cont. *utramque sentent.* In priore sententia *Lucas* texuisset genealogiam *Christi* per *B. Virginem*; in altera idem tenet, et præterea *S. Matthæus* præterquam quod textat genealogiam *Josephi* per *Jacob, Mathan*, etc. progenitores naturales ad *Salomonem*, simul genealogiam *Christi* per *B. Virginem* et *Annam* a *Salomone* deducit: atqui genealogias formare per feminas a *Scripturarum* consuetudine abhorret; ergo.

R. Neque *Lucas*, neque *Matthæus* proprie texuisse genealogiam per feminas dici potest: non prior; hic enim a *Christo* ad avum *Heli*, ne memorata quidem *B. Virgine*, gradum fecit; licet vero *Heli* esset pater *B. Virginis*; hoc tamen non erat texere genealogiam per feminas. Non posterior; nam *S. Matthæus* proprie directe texuit genealogiam *Josephi*; quanquam genealogia eadem simul ostendat, *Christum* per *B. Virginem*, et *S. Annam* aviam ex *Salomone* a *Davide* descendere; quia *Mathan* juxta dicta communis avus erat et *Josephi* et *B. Virginis*. Quod vero uterque *Evangelista* *Christum* ad *Davidem* referat per *B. Virginis* progenitores tam secundum lineam hujus maternam, ut *S. Matthæus* per *Annam*, quam paternam, ut *Lucas*, mirum videri non debet; quia *Christus* patrem naturalem in terris non habebat, per quem referri ad *Davidem* potuisset. Ideo, ne quis id carperet, ambo *Evangelistæ* diligenter monent, *Christum* de *Spiritu sancto* conceptum esse; hinc mutato conceptionis ordine in *Christo*, etiam genealogiæ ejus contextendæ ratio immutari debuit.

155. Obj. III. Potius videtur amplectendum systema *Julii Africani*; quia id plerique veteres, et quidem *SS. Patres* adoptarunt.

Observa: Systema *Julii Africani*, ut hodie proponi solet, vult *Mathan*, de quo *Matthæus*, ex uxore *Estha*, alii *Jescam* vocant, genuisse *Jacob* patrem naturalem *Josephi* sponsi *B. Virginis*; sed *Mathan* demortuo, eandem *Esthan* nupsisse *Mathat*, de quo *Lucas*, quodque *Mathat* ex hac genuerit *Heli*; sed cum etiam *Heli* mortuus esset sine liberis, ejus uxorem relictam duxerit *Jacob*, utpote *Heli* frater uterinus ex *Estha*, juxta legem *Deut. 25. v. 5. Quando habitaverint fratres simul, et unus ex eis absque liberis mortuus fuerit; uxor defuncti non nubet alteri; sed accipiet eam frater ejus, et suscitabit semen fratris sui: et primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit, ut non deleatur nomen ejus ex Israel*; sicque *Jacob* vere ex relictâ uxore *Heli* genuerit *Josephum*. Igitur in hoc systemate *Joseph*

est filius naturalis *Jacobi*; et propter cit. legem, *legalis Heli*: proinde *Matthæus* textat genealogiam *Christi* per *Joseph*, ceu filium legalem *Heli*. En ipsum systema:

Matthæi cap. 1.	Luc. cap. 3.
MATHAN	MATHAT
ex <i>Estha</i> conjuge genuit <i>Jacob</i> ,	ex eadem <i>Estha</i> vidua <i>Mathanis</i> genuit <i>Heli</i> fratrem uterinum <i>Jacobi</i> .
JACOB	HELI
ex vidua <i>Heli</i> fratris sui uterini genuit <i>Joseph</i> , sponsum <i>B. Virginis</i> ,	ducta uxore, moritur sine liberis, relicta fratri <i>Jacob</i> vidua, ex qua proin
JOSEPH	JOSEPH
filii naturalis <i>Jacobi</i> .	filii legalis est <i>Heli</i> .

Dixi vero supra: ut hodie proponi solet. Nam in epist. *Julii Africani* legitur apud *Eusebium Hist. Eccl. L. 1. c. 7.* quod *Mathanis* viduam duxerit *Melchi* et ex hac genuerit *Heli*, fratrem uterinum *Jacobi*. Quod directe adversatur *S. Lucæ*, qui inter *Melchi* et *Heli*, adhuc duos interponit, *Levi* et *Mathan*. Nunc

R. N. A. Nam. 1°. abhorret hoc systema penitus a *divinarum Scripturarum* consuetudine; in quibus ne unum exemplum, aut vestigium genealogiæ per patrem legalem est. 2°. Sequitur ex eo hoc ingens absurdum, quod neuter *Evangelista* referat ullum ex veris *Christi* secundum carnem progenitoribus, ut proinde de facto adhuc careamus vera genealogia *Christi*: nam quomodo genealogia *Christi* dici poterit; dum, præter *Davidem*, ceu stirpem, ne unus ex veris ejus progenitoribus memoratur? 3°. Saltem probabilius est, legem *Deut. 25.* loqui de fratribus non uterinis, sed germanis, hi enim soli retinebant nomen et hæreditatem patris. 4°. *Estha* hic impertinenter adducitur; esto enim in ea velut matre coeant uterini fratres *Jacob* et *Heli*; coire tamen nequeunt in *Mathan* et *Mathat* cæterisque usque ad *Davidem*; nihil ergo illi fratres uterini hic faciunt ad genealogiam *B. Virginis* et *Christi*; ita ut ex illis ostendatur *Jesus* ex semine *Davidis*, natus *Davidi* secundum carnem, ut vult *Scriptura*. 5°. Quod *Julius Africanus* ipse, licet hoc systema ipsi videatur optimum, illud tamen dubitanter proponat, dum inquit: *Sive itaque ad hunc modum, sive aliter habet res ista, non poterit quisquam, meo judicio, clariorem expositionem reperire. Quisquis autem æquo animo præditus est, idem quod nos, curabit, etiamsi certum desit testimonium.* *SS. Patres* *Julium Africanum* secuti sunt; unde nemo vitio vertet, si utpote in re merissimi facti, ex datis rationibus, communem potius *Theologorum*, et *Scripturæ* interpretum aliter sentientium, sequamur. Sic et nemo hodie eos amplius *Patres* sectatur, qui *Nathanem*, *Uriæ* *Hethæi* filium, sacerdotem dicebant. Ac demum non tantum esse *SS. Patrum* numerum *Julio Africano* adhærentium, quantus a quibusdam asseritur; apud *P. Calini* videre est.

156. Obj. IV. cont. p. 2^{am}. conclus. Utraque genealogia cum veteris Testamenti historia non concordat. Nam 1°. *Matth. c. 1. Joram* genuit *Oziam*:

at 4. Reg. 8. 24. et c. 11. n. 1. *Joram genuit Ochoziam, Ochozias genuit Joas, Joas genuit Amasiam, Amasias autem genuit Oziam*; ergo tres generationes prætermisæ sunt.

2°. Matth. cit. v. 9. *Achaz autem genuit Ezechiam*: atqui hoc est incredibile. *Prob. min.* 4. Reg. 16. 2. *Viginti annorum erat Achaz, cum regnare cœpisset, et sedecim annis regnavit*: sic vero vixit annis 36. relicto regni hærede Ezechia. Præterea 4. Reg. 18. 2. *Ezechias viginti quinque annorum erat, cum regnare cœpisset*; si jam 25. annos Ezechia subtrahas a 36. quibus regnavit Achaz, remanebunt 11.; ergo Achaz generasset Ezechiam anno ætatis suæ decimo, quod fidem superat.

3°. Matth. cit. v. 11. *Josias genuit Jechoniam et fratres ejus in transmigratione Babylonis*; atqui 4. Reg. 24. et 2. Paral. 36. *Joachim* pater naturalis Jechoniae fuit. Præterea Josias in prælio Maggeddonensi occubuit, ante transmigrationem Babylonis, 2. Paral. 35. ergo Jechoniam et fratres ejus in transmigratione Babylonis generare non potuit.

4°. Matth. v. 12. *Post transmigrationem Jechonias genuit Salathiel*; sed Jerem. 22. 30. Jechonias dicitur sterilis: *Scribe virum istum sterilem*. Deinde apud Lucam c. 3. *Salathiel* dicitur filius *Neri*. Et denuo 2. Paral. 35. *Salathiel* genitus dicitur in ipsa transmigratione Babylonis; non ergo post illam primum genitus est.

5°. Matthæus ait: *Salathiel genuit Zorobabel*: at 1. Paral. 3. 19. *Zorobabel* ponitur *Phadaia* filius.

6°. Lucas inter Patriarchas, qui post diluvium vixere, immiscet *Cainan* filium *Arphaxad*; hujus autem *Cainan* inter *Sale* et *Arphaxad* medii nulla fit mentio in Testamento veteri.

R. N. Ass. Ad 1um. D. *Joram* genuit *Oziam* immediate N. mediate C. Scripturæ enim phrasi etiam nepotes filiorum nomine veniunt: sic Christus filius David dicitur, et Judæi omnes filii Abraham. Unde et Is. 51. 2. ait: *Attendite ad Abraham patrem vestrum, et ad Saram, quæ peperit vos*; at tamen *Isaia* ætate plus mille anni numerabantur ab Abraham et Sara. Cæterum observat S. Hier. in cap. 1. Matthæi, Evangelistæ propositum fuisse tres tesseradecades in diverso temporum statu ponere; cur vero Matthæus præcise tres illas generationes prætermiserit, causam dat idem et ex eo Doctor Angelicus 3. p. q. 31. a. 3. ad 4. *quia Joram generi se miscuerat impiissimæ Jezabelis*; genuit enim *Ochoziam* ex *Athalia* filia *Achab* et *Jezabelis*, cujus stirpi maledixerat Deus, 3. Reg. 31. 21. Qua ratione etiam tribus Dan in recensione signatorum omittitur Apoc. 7. quia a cultu Dei deficiens se gentibus immiscuerat, Judic. 18. Non ultra tamen tertiam generationem *Jorami* posteritas est ab Evangelista omissa, quia, Exod. 20. 3. punitio Dei non nisi ad tertiam, vel quartam generationem protendebatur.

Ad 2um. R. N. min. Ad prob. R. 1°. D. Remanebunt undecim, non computatis annis incompletis et inchoatis C. his computatis N. Scriptura ordinarie annos incompletos computare non solet; at si et hi computentur, Achaz, juxta S. Scripturæ interpretes, anno ætatis suæ decimo quarto Ezechiam genuit; nimirum Achaz, cum regnare cœpisset natus erat 20. annos, et unum incompletum, quem Scriptura computare non solet; regnavit autem 16. annis completis, decimo septimo inchoato et non completo; adeoque mortuus est, anno ætatis suæ trigesimo octavo. Ezechias vero cum regnum

adiit, annum vigesimum quintum inchoaverat, sed nondum compleverat. Si igitur detrahas 24. annos Ezechia a 38. Achazi, hic Ezechiam genuit anno ætatis decimo quarto.

R. 2°. Cum P. Calini: *Viginti annorum erat Achaz, cum quatuor ante mortem Joatham annis regnare cœpisset, et sedecim annis regnavit solus post mortem patris*. Achaz igitur, cum mortuus est, annorum 40. fuit. Subtrahe his 25. annos Ezechia, et remanent Achazo 15. anni, quibus jam satis pubes generare potuit; frequens est enim in Scriptura, filios *sub patre vivo* regnasse.

Ad 3um. R. D. *Josias* genuit *Jechoniam* secundum N. primum C. Et D. min. *Joackim* fuit pater naturalis Jechoniae secundi C. primi N. Duos distinguere Jechonias oportet. *Jechonias primus*, qui et *Eliacim*, item *Joackim* dictus est; estque ille, quem *Josias* genuit; et fratres hujus Jechoniae sunt *Joachaz*, seu *Johanan*, *Sedecias*, et *Sellum*, 1. Paral. 3. 15. *Jechonias secundus* vero filius fuit Jechoniae primi, dicti *Joackim*, nepos *Josia*, et pater *Salathielis*, quem *post transmigrationem*, scilicet in ipsa captivitate genuit. Ubi quoad S. Matthæum, nota; quod in Jechonia finiat tesseradecadem secundam; in Jechonia vero secundo tesseradecadem tertiam ordiatur. Solutio hæc est S. Hier. in c. 1. Matth., S. Ambros. L. 3. in Lucam, aliorumque communior. Denique hæc, in *transmigratione Babylonis*, idem sonant, ac circa transmigrationem primam.

Ad 4um. R. Ne idem bis repetamus, vide quæ sufficienter de hoc *Jechonia* diximus n. 29. *Salathiel* vero apud Lucam alius est ab illo, de quo Matthæus.

Ad 5um. R. *Zorobabel*, de quo Matthæus, diversus est ab illo 1. Paral. 3. Unde mirum non est, si et diversi parentes utrique assignentur. Et vero duos fuisse *Zorobabeles* ex diversis et patribus, et filiis respectu utriusque dignoscitur.

Ad 6um. R. D. Nulla fit *Cainanis* mentio in hebraico C. in versione LXX. N. Hos vero secutus est S. Lucas; sed LXX. saltem Gen. 11. *Cainanem* inserunt, suppletes hebraicum; quibus, etsi nos lateat vera causa ob quam a Moyse prætermisus sit, fides haberi debet, utpote hebraicarum traditionum peritissimis. Unde, ut phrasi mansueta utar, minus honorifica videtur eorum sententia, si non S. Lucæ scriptori Theopneusto, et LXX. Interpretibus, dum ab illis intrusum *Cainanem* volunt; saltem Ecclesiæ, quæ *Cainanem* nunquam censuit expungendum, et SS. Patribus plurimis, qui *Cainanem* retinuerunt; velut S. Hieron. qui jussu Damasi latinam S. Lucæ Evangelii versionem correxerat, S. Aug. L. 16. de Civ. c. 3., S. Greg. Nazianz. 29. Carm. de geneal. Christi aliisque.